

Waterschappen vergelijken ambities en lasten

Dunner, leesbaarder en aangevuld met een aparte samenvatting. Dat zijn de meest opvallende kenmerken waarin de begrotingsvergelijking van de waterschappen anno 2005 verschilt met die van vorige jaren. Maar ook inhoudelijk zijn er zaken **verschoven: waar vorige vergelijkingen nog voornamelijk cijfertjes en data vermeldden, ligt het accent bij de 11de versie vooral op beleid en ambitie. Hoe ambitieus zijn de waterschappen in Nederland?**

—Gert van Wijland

“**O**ok bestuurders en geïnteresseerden van buiten de waterschapswereld kunnen hierin lezen hoe de waterschappen ervoor staan. En dan niet voor wat betreft de bedrijfsvoering, maar vooral ook de plannen en doelstellingen. De toekomstvisies en de beleidsvoornemens staan helder verwoord en daarbij wordt aangegeven wat we daarvoor in financiële zin van de samenleving vragen.”

—Met woorden van deze strekking nam opdrachtgever Ruud Viergever vorige maand namens de Vereniging van Directeuren van Waterschappen het eerste exemplaar van de Begrotingsvergelijking 2005 in ontvangst. Het is alweer voor de 11de maal dat de waterschappen zich via de budgetvergelijking aan elkaar spiegelen, maar toch sprak Viergever van een “nieuw product”. Hij doelde hiermee vooral op de nieuwe accenten die de opstellers van de vergelijking dit jaar hebben gelegd. “De begrotingsvergelijking is op zich een goed doorontwikkeld instrument, alle cijfers staan erin. Ruim voldoende om als waterschap te weten hoe de burens het

doen en wat je daar nog van kunt leren. Maar beleidsmatig was de vergelijking niet altijd even duidelijk te trekken.”

—Waar staan de waterschappen individueel en als geheel voor, welke ambities heeft de sector? Deze vraag bleef teveel verstopt en wordt nu voor het eerst expliciet beantwoord, zo stelde ook eindredacteur en dagvoorzitter Anton Smits vast. “Behalve aan een meer marktgerichte vergelijking hebben we nu een breder kader geschetst: waar liggen de ambities, welke antwoorden hebben de waterschappen op de veranderende omstandigheden?”

—Maar hoe ambitieus zijn de waterschappen dan eigenlijk? Wat kan er nog verbeterd worden, waar liggen de aandachtspunten op korte en langere termijn? Het is allemaal te lezen in de samenvatting die dit jaar voor het eerst als bijlage bij het rapport is gevoegd. Onder het kopje Waterkeringen staat bijvoorbeeld: “Elf van de vijftien waterschappen met primaire keringen spreken de ambitie uit dat eind 2005 tenminste 80 procent voldoet aan de gestelde veiligheidseisen” en “De meeste waterschappen zeggen dan de legger voor een

groot deel gereed te hebben. Wat opvalt is dat Fryslân dan nog niets heeft en Amstel Gooi en Vecht, Aa en Maas en Zuiderzeeland in zeer beperkte mate. Dit ondanks een wettelijke verplichting”.

—Het is dus niet alleen maar roepen hoe goed de waterschappen het wel niet doen, in de vergelijking komen ook de minpunten per waterschap naar voren. Nu worden deze waterschappen genoemd, op andere onderdelen scoren juist zij weer beter dan de overigen. Van een afrekencultuur mag volgens de opstellers dan ook geen sprake zijn: “Laten we elkaar niet ter verantwoording roepen. Bij de één gaat dit beter, bij de ander dat. Het is aan de eigen besturen om zo nodig de beleidsplannen aan te passen, niet aan het buurwaterschap”, aldus medeschrijver Wijnand Dekking van de Unie.

— Foto: B. Worink

Tabel 1 Rangorde schema's, beleidsvelden en totaal

Organisatie	Thema's	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	Rangorde totaal
HNK	17	1	8	9	16	1	5	7	11	2	8	
AGV	5	3	7	1	10	n.v.t.	5	1	4	11	1	
WSRL	18	7	4	12	7	2	1	2	9	14	17	
HHR	5	15	12	17	12	n.v.t.	n.v.t.	13	10	2	1	
FRL	12	15	14	6	7	n.v.t.	n.v.t.	9	17	14	13	
BRD	5	5	4	4	4	n.v.t.	4	7	4	11	9	
A&M	18	19	16	18	12	n.v.t.	n.v.t.	19	13	6	13	
DOM	5	15	n.v.t.	12	16	n.v.t.	n.v.t.	15	11	2	1	
R&O	15	7	18	18	12	n.v.t.	n.v.t.	9	15	6	9	
WRIJ	2	15	8	1	2	n.v.t.	1	5	4	11	1	
WZE	5	7	2	4	4	3	n.v.t.	15	13	2	1	
V&E	1	3	2	9	2	n.v.t.	n.v.t.	5	4	6	9	
VEL	2	5	12	6	1	n.v.t.	n.v.t.	9	4	6	1	
ZZL	13	7	8	1	7	n.v.t.	n.v.t.	4	2	1	1	
SAL	2	1	8	9	10	n.v.t.	n.v.t.	2	19	16	9	
NZV	5	12	1	6	16	n.v.t.	7	14	2	18	17	
WPM	15	7	16	16	12	n.v.t.	n.v.t.	17	17	6	13	
R&W	13	12	6	14	4	n.v.t.	1	17	1	19	17	
V&V	5	12	15	14	19	n.v.t.	n.v.t.	9	16	16	13	

Ambitie hoog   Ambitie Midden   Ambitie Laag   Geen gegevens

A Planvorming	G Vergunningverlening en handhaving keur
B Aanleg en onderhoud waterkeringen	H Beheersing van lozingen
C Inrichting en onderhoud watersystemen	I Heffing en invordering
D Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	J Bestuur en externe communicatie
E Aanleg en onderhoud wegen	
F Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	

De Begrotingsvergelijking 2005 geeft via tabellen een totaalbeeld van de ambitieniveaus op grote beleidsthema's en op reguliere beleidsvelden. Een relatief hoge ambitie wordt met een lichtgroen veld aangegeven, een relatief lage is geel. Cijfers geven de ranglijst aan die het waterschap per beleidsterrein inneemt. Het meest ambitieuze waterschap staat uiteraard op plaats 1.

De kleuren en cijfers staan niet voor goed en slecht, beleid voeren is nu eenmaal keuzes maken en prioriteiten stellen, aldus het rapport. Soms kan een hoge score op een onderdeel waar het betreffende waterschap een lage prioriteit aan heeft toegekend juist zorgelijk zijn. Het beleid staat dan mogelijk op gespannen voet met de uitvoering ervan.